

Door: Biëlla Luttmer 2 oktober 2015, Volkskrant

Barbara Kozelj zingt haar verhaal

Ze moest zich losscheuren van haar familie om zangeres te kunnen worden. Nu zingt de Sloveense Barbara Kozelj over haar keuzes.

'Je blijft in het huis van je ouders - als je trouwt, verhuis je met je man naar de eerste verdieping. Je broer schuift dan door naar de tweede verdieping - iedereen blijft bij elkaar. Zo gaat het in het dorp waar ik ben opgegroeid. Het is een kleine wereld. Mijn ouders werkten allebei in een fabriek. Mijn vader kon goed acteren, daarvan had hij zijn beroep kunnen maken, maar de levensstijl sprak hem niet aan. Hij vindt het het fijnst om onder de appelboom de krant te lezen. En dan krijg je een dochter die wil zingen en die zegt: ik ga weg. Ik moet. Ik moet trouw zijn aan mijn eigen verlangens, mijn eigen passie.'

VERSCHEURD

Barbara Kozelj gaat haar verhaal zingen. Als een singer-songwriter neemt ze haar publiek mee naar de bergen in Slovenië.

Hoe hevig de pijn was van haar ouders, hoe verscheurd ze zichzelf heeft gevoeld, dat weten maar weinig mensen. Wat je ziet zijn de successen van Barbara Kozelj (Kozéél, zeg je, met een zachte l aan het eind): mezzosopraan, jong en beeldschoon, die je met de warmte van haar stem in iedere vezel raakt - of het nou in het Concertgebouw is, in Carnegie Hall, of in de intieme zaal van Felix Meritis.

Op 3 oktober wordt het anders. Dan mag iedereen horen hoe teleurgesteld haar ouders waren, hoe hard hun reactie bij haar binnenkwam, hoe groot de afkeer is die ze voelde toen ze terugkwam in het dorp van haar ouders. En hoe het opnieuw haar dorp werd. Barbara Kozelj gaat haar verhaal zingen. Als een singer-songwriter neemt ze haar publiek mee naar de bergen in Slovenië, naar de tuin van haar vader, naar de vergezichten tot over de grenzen van Italië en Oostenrijk.

FANTASIETAAL

"Ik zong een liedje van Mozart en keek het publiek aan. Op dat moment viel alles op zijn plaats."

Lex Bohlmeijer, journalist, radiomaker en goede vriend, schreef de teksten voor de acht liederen van de cyclus die Dobro Do is gaan heten, naar Dobro, wat 'goed' betekent, maar ook 'mooi' en 'fijn'. 'Do' staat voor muziek maar ook voor fantasietaal, als in een kinderliedje. Max Knigge componeerde de muziek speciaal voor de stem van Kozelj en de musici van het Nederlands Kamerorkest. In een van de delen zwijgt ze. Alleen het orkest schildert met felle kleuren het Sloveense landschap.

Zingen heeft ze altijd gedaan, net als alle andere kinderen in Slovenië: als klein meisje in het kerkkoor, en in de koren op haar school. En ze speelde piano - zo goed dat ze naar het conservatorium van Ljubljana ging om pianist te worden. Pas toen ze daar als student zanglessen ging begeleiden, bedacht ze: dit kan ik ook, en dit vind ik pas écht leuk. Wat zo anders was dan pianospelen ontdekte ze op een leerlingenavond. 'Ik zong een liedje van Mozart en keek het publiek aan. Op dat moment viel alles op zijn plaats. Dat directe contact, zonder een instrument dat tussen jou en het publiek in staat. Gewoon, zoals ik nu met jou praat. Mijn pianolerares was erbij en zag het

meteen. Bij mijn afstuderen gaf ze me een porseleinen poppetje, een zangeresje. Ze zei: nu moet je gaan zingen.'

De tekst van Dobro Do is voor het grootste gedeelte Nederlands. 'Gelukkig', zegt Barbara Kozelj. 'Die vertaling geeft afstand en in dit geval is dat fijn want soms komt het erg dichtbij. De scène met mijn vader bijvoorbeeld, over mijn plannen om weg te gaan. Als ik dan dezelfde zinnen teruglees die ik toen heb gezegd, pfff. Ik vind het belangrijk dat het niet alleen om mijn verhaal gaat. Dobro Do gaat over alle rollen van jou als vrouw in de moderne wereld. Je bent moeder, vriendin, zangeres, vakvrouw, en ja, ook dochter.'

Max Knigge/Lex Bohlmeijer: Dobro Do. Scènes uit het leven van een zangeres. Barbara Kozelj, Nederlands Kamerorkest o.l.v. Gordan Nikolic. Amsterdam, Concertgebouw, 3/10, 6/10.